

1257

פרוטוקול מספר 51/ב -
מישיבת ועדת הכספים
שהתקיימה ביום ד', ז' בשבט תשי"ז - 9.1.57
בשעה 09:00

משותפים:

- י. גורי - יו"ר
- י. אפרתי
- י. בדר
- ש. דיין
- ז. סוזאייב
- י. ספיר
- י. קרגמן

מיוזמים:

מר ברוש - נציג מס-הכנסה
מר שרף - הממונה על הכנסות המדינה

סדר-היום:

1. שונות
2. חוק לתיקון פקודת מס-הכנסה.
3. *צו גזרתי המביא להקטן את הנזין*

היו"ר י. גורי: פותח את הישיבה.

1. שונות

חוק מסי מכס ובלו (שינוי תעריף)

היו"ר י. גורי: המדובר בענין הצו על בנזין בנוגע לבול בסחון. ההחלטה בענין זה נתקבלה כבר למעשה, עתה דרוש רק אישור פורמלי.

הוחלט: לאשר את הצו על בנזין.

ז. סוזאייב: בענין שיטת הפצת אגרות טלדוה בסחון: - בעתון "הארץ" אני קורא היום מכתב מאת אדם הגר בקיבוץ-ספר סוג א' והעובד בעבודת-חוץ. בגלל הצעות הבסחון של הקיבוץ הוחלט שאין באפשרותם להשתתף במלווה בסחון. אך הממונה עליו במשרד המסלתי בו הוא עובד הודיע שגם אם לא יחתום על המלווה, ינוכה סכום אגרת אחת ממסכורתו. אינני מבין שיטה זו.

היו"ר י. גורי: צריך לבדוק את המקרה, לראות טיפו האישי ומה קרה. עכ"פ, אעביר זאת לאוצר.

ז. סוזאייב:

בסעתו מונחה ועדה לבדיקת המצב בחברת האסלג. לקראת הדיון על התקציב רצינו לבדוק בוועדת הכספים באופן יסודי מה מתרחש בחברת האסלג. עד כה לא הגענו לכלל בירור. בינתיים מונחה ע"י סר הפיתוח ועדה בראשותו של פרופטור היימן, ואני שומע סמועות טובות על גילוייה של ועדה זו, תפקידה של הוועדה היה לבדוק מה מקור הקסיים במצב החברה וכו'. דוקא היום יש ידיעה בעתון שמעכבים פרטום הדוח של הוועדה, ומתהלכות סמועות טובות על סיבת הדחיה. אני מבקש להפנות את השאלה לנוגעים בדבר, ולאחר קבלת התשובה נחליט בוועדה אולי יהיה מקום להקים ועדת-מסנה או להזמין לכאן את פרופ' היימן.

הוחלט: היו"ר יפנה לסר הפיתוח בענין חברת האסלג.

י. ספיר:

בעתונות הופיעו כבר כמה פעמים ידיעות בענין נמל אילת והסכסוך בין משרדי הפיתוח והתחבורה. הנמל עדיין איננו - אבל הסכסוך כבר יסנו. מתפתח פה מצב שאפשר למעט לומר שהמדינה הזאת היא פורציה של מפלגות.

ז. טרזאליב:

לפני שלושה-ארבעה שבועות שאלתי את סר האוצר מספר שאלות. התשובות עמדו להיטסר היום. בינתיים נאמר שהסר חולה ולא יוכל להופיע היום. אינני מבין מדוע צריך דוקא הסר לבוא אישית ולמסור את התשובות ואינני יכול לסלוח אותן בידי אחד מפקידיו.

סר בזק:

טנא נסע באופן דחוף לשבוע לחו"ל. פניתי למר עילם, שהוא הממונה על הסיכון. הוא אמר לי שכל הפעולות נעשו לפי כללי המכרזים.

י. ספיר:

אבל זה לא נכון.

סר בזק:

ביקשתי ממנו להעביר את התשובה בכתב.

י. בדר:

קיבלנו דו"ח מטבקר המדינה בנוגע לקרן החופשה לפועלי בנין ופועלי עבודות-ציבוריות. מטבקר שהקרן צברה במסך שלוש-וחצי השנים שהיא פועלת, לטענה מסני מיליון ל"י, והכסף נמצא בידה. אינני יודע למה נוצר עודף כזה בקרן חופשה. עכ"פ, הייתי רוצה לדעת מה נעשה בכסף, היכן הוא טושקט סי טשתטט בו, האם הוכנס לבנק כלשהו ואם לא ייסס כפקדון כדי לתת אסראי למישהו, ואם כן - למי? צריך לדאוג לכך שריכוז הכספים הללו לא ייססך, כי כספי קרן החופשה נועדו לפועלים. אני מבקש שהיו"ר יזמין בענין זה את מבקר המדינה כדי שימסור לנו הסבר נוסף על הדו"ח הזה.

בענין ישיבת הוועדה ביום א' - אני מבקש לא לקיים אותה אם אמנם ייערך.

בכנסת בשבוע הבא הדיון הכללי בתקציב.

היו"ר י. גורי:

סובם אתמול האם הדיון בכנסת ייערך בשבוע הבא - לא תיקרא ישיבת הוועדה ליום א'. אתמול הסתתפתי בענין זה בישיבת ועדת הכנסת, וקיבלתי דו"ס שאין הכוונה לקיים את הדיון בשבוע הבא. לאחר סקירת סר האוצר יבואו סקירותיהם של שרי הפיתוח, החקלאות והמסחר-והתעשייה, ויוצא שהדיון יתחיל רק כעבור שבוע.

י. בדר:

עד כמה שידוע לי, הוחלט לצרף את כל המשרדים הכלכליים לדיון הכללי, ועל כל המשרדים האחרים ייערכו דיונים נפרדים, לכל משרד דיון, וכן אני מבין שהשרים נתבקשו להכין את סקירותיהם בכתב. עכ"פ, אם יתברר שהדיון הכללי לא יתחיל בשבוע הבא - אין לי התנגדות לקיים ישיבת הוועדה ביום א'.

י. ספיר:

מוטב היה לחלק את הויכוח על התקציב כולו לשתיים-שלוש קבוצות, ולאפשר לטיעה להעביר מזמנה בחוץ כל קבוצה. כי 20% מאיסרה ועדת הכנסת לכל טיעה להעביר מזמנה לדיון במסדר אחר אינם מספיקים. למשל: קבוצת משרדים של דואר, דתות, פנים וטסטרסה. ייתכן שאין לי לטיעתבו טה לוטר בנוגע לפסרדי הדואר, הססטרסה והדתות, והיא רוצה להקדיס את כל זמנה רק לפסרד הפנים. מדוע תוכל להעביר רק 20%?

היו"ר י. גורי:

אפשר להביא תיקון ברוח זו להחלטת ועדת הכנסת, במסגרת העקרונות שהצעתי אני לוועדת הכנסת, לפיו ידובר על כל משרד לחוד ולא ידברו בדיון קצר אחד שתי דקות על משרד הדואר, שתי דקות על משרד הדתות וכו'.

א.ג.

ישיבת ועדה הכספית
9.1.57

2. חוק לתיקון פקודת מס-הכנסה

טעין 15 (המסד)
=====

י. קרגסון:
 בסעיף זה מדובר על ילדים. אני רוצה לדבר על
 מספחה בה שני ראשי-המספחה עובדים, ויש להם
 ילדים. דבר זה כרוך בהוצאות נוספות למספחה, כי האשה צריכה לחזיק
 עוזרת ולססור את הילדים לטיפול. אני מציע שבמקרה ששני ראשי-המספחה
 עובדים - יינתן ניכוי נוסף עבור הילדים. אינני מציע עכשיו סכום,
 אבל אני מבקש שהמסכומה על המס יבחון את ההצעה.

ד. דיין:
 אם מספחה כזאת תדרוס שומה נפרדת, האם תסכי?

י. קרגסון:
 גם אם תקבל שומה נפרדת, אין זה סותר את
 הצעתי.

מר ברוק:
 לפעמים נראה לי שבאילו שוכחים שהכנסתם של
 האיט והאשה לצרכי מס-הכנסה נחשבת לא כל
 הזמן הכנסה אחת.

(אחרי-כן רשמה טוב)

בכל העולם נחשבים הכנסות הבעל ואשתו כהכנסה אחת. בני האחרונות בלבד
הוכיחו כי באותה מקרים בה הכנסת האשה באה ממקור אחר לגברי ייעשה חישוב
נפרד, אך לא אטומה נפרדת; לאשה נשואה אין עוטי בכלל שומה. מותר לעשות
חישוב נפרד רק לגבי הכנסה מגיעה אליה, אך לא לגבי כל הכנסה מרכוש,
דיווידנדה וכדומה.

כתוצאה מן החישוב הנפרד מתקבל מער גדול מצד בחסלוני המ
בין מפחה בה מסתכר הבעל בלבד ובין מפחה בה מסתכרות שני בני הזוג. הנלמוק
כד להצדיק זאת הן ההוצאות הנדרשות הכרוכות במשק בית בו האשה עובדת בחוץ.
הכלל הוא כי מצרפיה את הכנסותיה של בעל/ואת/וה צריכי לשלם מס
לפי ההכנסה הכוללת. מתן האפשרות לחישוב נפרד היא פריווילגיה חשובה
מצד, שתחבלת מיד אם תשבו כמה משלם זוג עובדיה וכמה משלם מכרנס אחד
המ תכר אותו יכונה.

כאשר נקבעה דרך חישוב זו ב-1952 הער לא היה גדול, כי
או לא הייתה עדיין תופת היוקר ונתוופה, לא הייתה הפחתה ל 10% מן המס
ברוטו, ולא הייתה ההפחתה המיוחדת. אם כי לא היה אז פער כזה, נתקבל החישוב
הנפרד בטעמו כהג עצום לאשה העובדת. הער נוצר ללא כל כוונה של המחוקק
מראש והגיע עד אבטורד.

כעת עינינו רוב אמלגמאיה ל השכר על תופת היוקר, ולכן
המער אינו גדול כל כך. אי בעוד שנה למל תתחיל רוב תוספת לתופת היוקר
בממדי ראיני, יתפתח יוב הענין באותו כיוון.

בעצם צריך היה לומר: הנכוי בעד האט ניתן לאיש והנכוי
בעד אשה ניתן לאשה. זהו המבנה הנכון והראיונלי, אולם אנו מוכניס לחת
בה לאשה אותו נכוי של 1050 לירות. בארצות הברית, למשל, הנכוי בעד האיש
ניתן לאיש, ובעד האשה - לאשה. אולם גם הנכוי לאיש, לאשה לילד ולנתמך
הוא שווה. אילו רצינו לקבוע זאת גם אצלנו היינו מוכרחים לקבוע ניכוי
כל כך נמוך, עד כי היינו צריכים לתבוע מן הרווק לשלם הרבה יותר ביחס
לעבר. בדרך זו הגענו לה עתנו הנוכחית. לאחר שקבענו כי הנכוי לאיש הוא
1050 ובעד אשה תוספת 500 לירות, רצינו כי ההבדל הוא עצום בהשוואה למה
שזילמו בעבר. עכן הצענו להוסיף לאשה עוד 500 לירות במידה והיא זכאית
לחישוב נפרד. לאחר זאת החלטנו להוסיף עוד 50 לירות ואז הנכוי בעד כל
אחד מה שווה. אולם גם לולא הוסיפו מאומה לזותן 500 לירות הייתה כאן
פריבילגיה, באשר התוספת מעכבת את הפרוגרסיה א. היא מחוסבת בנפרד ולא
כשכר אחד כולל.

יצא שכל לכל החוק הזה כאילו הוא מ יא גזרות עלהידיה
כל ההבדל הוא שרווק אינו מקבל את תוספת הנכוי של 500 לירות עבור אשה,
אם כי לפעמים זכאי גם הוא לתוספת 250 לירות. אצל לא יותר גדול, וכי לא
יכולנו להרע במידה גדולה עוד יותר את אמצעי ההרווקים לעומת העבר.

סעיף 16

מדובר בסעיף על "ילדים וכל כלכלתם עליו"; איזואפשרות
אחרת יכולה להיות? כמו כן, האם פרוס "הכנסת מזכות עצמו"
הוא שהכנסה רק להכנסה בעבודתו?

ד"ר ברנר: יתכן שילדיו של מישהו גדליה אצל ההורים שלו, למשל, אם
כי אלה מקריס נדירות ביותר. אשר לשאלה השניה, "מזכות
אמו" מכוון לכך שאם יש לילד הכנסה של יותר מ-450 אין נותנים להורים
את הניכוי. לצורך זה אין מבדילים במקור ההכנסה הזאת, פרט לסטימנדיה.

מלבד זאת עלי להעיר כי אין בסעיף זה כל חידוש לעומת
העבר. הפכנו רק זיכוי של 45 לירות לניכוי של 250 לירות.

י. בדר: אני רואה בנוח הסעיף סתירות חמורות והן נחלת העבר.
הנוחה "שהיו לו ילדים" ניתנת לפרוש כאילו ילד אחד אינו
נחשב, אם כי אני יודע שאלטונות מס ההכנסה לא נטעלו לשנין זה. כמו כן
יש סתירה פנימית בין סעיפי המסנה. יוצא שאם לילד ברשות אביו הייתה הכנסה
של 440 לירות היא צורפה לכלכלת ילד, אך לפי סעיף (ג) ראוי האב בכל זאת
לניכוי. כמו כן ישנה בעיה או בעד כל ילד נוסף יש להפחית או להגדיל את
התוספת. מבחינה פיסקאלית גרידה כדאי יותר תוספת גבוהה יותר בעד כל
ילד נוסף, כי אמירויות הצבירה גד לות יותר; מבחינה מעשית נכון שהוצאות
בעד כל ילד נוסף קטנות יותר משבעד הילד הראון. בעיני השיטה הנכונה
ביותר לכן תהיה לתת בעד כל ילד אותו נכוי.

ד"ר ברוט: הארץ היחידה בה היו נותנים ניכוי בוגרמיה בעד כלילד נוסף, היתה ארץ ישראל המנדטורית. באנגליה נותני ניכוי שווה בעד כל ילד וילדן ארבות שונות בהן נותנים נכוי העולה עכ"ל ילד נוסף.

א. הרצפלד: מהו הדין לגבי מקרים כאשר הוריה באלצים לקיים ילד מעל לגיל 20, מאחר שילדים אינם מופיעים ברשימת נטולי היכולת שלהם מותר לתבוע נכוי?

ד"ר ברוט: בסעיף 15 (ו) ניתנת החלטה: דינו של . . . מקרה כזה כדין ילד שלא מלאו לו עשרים שנה.

ז. הווייב: מה ההבדל בתוך סעיף 16 בין (1) ו-(2)?

ד"ר ברוט: זהו המך המצב הריי. לפני שנתיים קבענו כי אף עלפי שאין אדם יכול לתבוע ניכוי בעד יותר מני נחמכים, הרי במקרה והוא תומך גם בהורים וגם בהורי בן-זוג ראוי הוא לתבוע ניכוי עבור ארבעה נחמכים אלה, ואלה בלבד.

י. בדר: אמנם תוכן החוק לא נשתנה, אולם חל שנוי יסודי במגב עם קבלת חוק המזונות המטיל חובות מסיות של ניגה בכלכלתם של קרובים במספר גדול ביותר. מגמת החוק היתה לחסוך לממשלה תקציב טעד, אך היא חייבת לפפות את אלה שעל חשבונם נעשה הדבר. לא יתכן כי אם אדם צריך לחמוך בכל מיני קרובים לפי חוק המדינה, יהיה עליו גם ללל מס הכנסה על סכומיה אלה.

ז. סווייב: לדעתי המגמה איננה נכונה. סעיף זה בא להגביל אדם המרגיש חובה מוסרית - ואולי גם משפטית - לחמוך במ פר גדול יותר של קרובים. אני חושב כי צריך היה לצמצם את הנכויים במקרה שאחדים תומכים באחד, אך לא במקרים שאחד תומך באחדים.

מר שרף: באופן מעשי אין לנו אפשרות כיום לעמוד על המקרים שבהם מצהירים אחדים על תמיכה באותו איש. לכן צריך היה להכניס לכל התיקים הללו את מספר תעודת הזהות אל הנתמך ואחרי כן לבדוק עזרת מכוונת את המקרים הכפולים. אך זמן רב מאד עד שהצלחנו לרשום את מספר תעודת הזהות של המשלם עצמו. אטר לחוק המזונות, יהיה זמן להכניס שנוי מתאים לכשהחוק יחקבל, לפי הצורה בה יחקבל.

י. בדר: לפי הנוהג יש זכות לחברי ועדת הכספים להגיש הצעות לפעילות הממשלה אינה מציגה שנויים בהן, מאחר שהצעות הממלה מנסות למעשה את מגמה החוק כולו. שאלתי ליושב-ראש היא אם להגיש את ההצעות חוך כדי דיון או לאחריו.

ד"ר קיטרון: החלטותיה של ועדת הכנסת בענין זה הן סותרות, אם כי אני נוטה לקבל את דעת חבר הכנסת בדר לאור הנימוק שלו: אם ייב תקוני מרחיקי לכת המסחרעים על פני החוק כולו, ונאית הוודה להציע תשונים נוספים.

הי"ר י. גורי: אני מקבל את דעתך. אני מעדיף כי ההצעות תוגשנה בסיום הדיון בקריאה ראונה.

סעיף 17

י. בדר: אני מבקש לקבל נתונים מה חלקה להחקלאות בהכנסה הלאומית ומה חלקה במס הכנסה. באיזה סכום יתבטאו 5% אלה?

י. הפיר: אני מבקש להבדיל בחישוב הזה בין המרדטנות לבין אר הענפים.

ד"ר ברוט: בעבר קבלה החקלאות 10% ללהמס ברוטו, כמו היכירימו הואיל ולסכירייה אנו נותנים כעת 5% מההכנסה קבענו אחוז מקביל לחקלאות. אטר לחלקה ל החקלאות בהכנסה הלאומית, ישנם מסירים. כדי להודיע מה חלקה במס ההכנה יהיה דרוש זמן לא קצר, כי אין זו עבודת מכוונת גרידא.

ע. דיין:

אני חובע עריכת שומה נפרדת לאשה בחקלאות, ואטביר מדוע נחבצו כאן פטרים על חלקה של חקלאות במס ההכנסה, וכנוונות החובעים זאת הן ברורות. אולם רוצה אני לומר כיג אף חלקה של החקלאים במס ההכנסה יהיה הקטן ביותר, וקולה פרוטה מהי כנגד לירה של כל מילי ממוג אחר. וזאת, משום שהחקלאים עושים את הפעולה הורשית והעיקרית בארץ הזאת, הדרושה ביותר למדינה ולעם ישראל; הם הולכים לגבולות ושומרים עליהם; הם מייגשים את הביצות, הם מפתחים את הנגב - הם החלו ליהלל לכל חפקיד קשה מזה מאה שנה בארץ הזאת, ואין לה ורתם לאחרית. ההכנסה הכספית שלהם אינה אומרת ולא כלום על ערכה במדינה, כי מובן מאליו שבעבודות כאלה ההכנסה הכספית מועטת; מניין תהיה? הם עומדים בפני בגיעות המסתננים והם עושים את עבודת החיאת הארץ, והארץ הצחיחה הזאת אין בה הכנסה לכן העובדה שהכנסתם קטנה אינה מוכיחה דבר לגבי ערכם החלוצי בארץ.

חבר הכנסת המסירה אמר כי צריך להבדיל בין הפרדת שומה לבין שאר חקלאות, יודע מר יפיר כמוני כי הפרדת שומה במרכז הליץ, באדמה חמאתמה לפני מונופולין כזה, ולכן כיום אין לומר שהיא חלוצית. אין היא דומה לחליכה לגבולות ולליכון הגוף והכוחות, או לקבלת ליכון של נוספי גידולים ודשנים.

אני בא לחבוע שומה נפרדת לאשה בחקלאות, מתוך שניטעמיתם כדי לעודד את אלה ההולכים לביצוע המשימה הכבדה ביותר, וכן משום עצמאותה של האשה העובדת בחקלאות. האשה בחקלאות, וכמיוחד במובן העובדת, מאפשרת בגיעתה את קיומו של המסקן דווקא לא יתקיים כלל במו ב העובדים, כי רוב ענפי המסק המעורב בנוייה עלעבודת האשה המטפלת בכל הענפים. הם ליד הבית, ואילו הגבר עובד בעיקר בידות. האשה מטפלת בבית ובילדיה ונדפק על כך בכל הענפים כגון לול, רפת וכד'. ואני מניח כי הכנסתה היא למסק גדולה יותר מהכנסת הגבר. מלבד זאת לשניהם זכויות שוות בעלות על המסק; שניהם חתומים על החוזה עם הקרן הקיימת וקרן היטוד; אם הגבר נפטר או עוזב, נשארת היא כבעלת המסק כולו.

בכל העולממפליה את הכפר וכך גם אצלנו, אף עלפי שאצלנו אין כמעט איש שלא יפיר לך כי החחיל עבודתו בעבודה בפרד או בכפר. כאשר אמרתי כי צריך לעודד את הנפר בכפר, נמר לי כי החקלאים יליכו לסוג הקצמאיים ואי אפשר להפלותם לטובה על פני האחרים. אולם אנו חובים כי החקלאות ראויה לעידוד יתר, בדוק נערך בעיר הנהנה מכל מיני הקלות לפרוי לימוד, לסכר לימוד וכד'. לא ירצה לפנוח לכפר, אך לא זו בלבד; המנפחה הכפרית צריכה לסאת בהוצאות שאינן יימות בעיד. כך למשל צריך להקים מרפאה במקום, זה נעשה על חשבון בני הכפר או קופת חולים אינה מקבלת זאת על עצמה. את אין עדיין כביש למושב פטיש, ואותם מתייבשים שאמצעי מחייתם כל כך מצומצמים אינם יכולים להוביל את החוצרת שלהם, מוטל עליהם לבנות את הכביש; אם לצורך חכנון רשת המים במדונה מניחים צנור מים לנגב בהוצאות גדולות במיוחד, עולה מחיר המים וצריך לשלם אותו מתייב, בין שיש לו ובין שאין לו. והלא המדובר ברשת מים המאפשרת אפיקה פדירה לארץ כולה. כמו כן חייבים אנשי החקלאות בשמירה על הגבולות ועל היישובים. בערים שומרים עליכם אני המנטרה, ובגבולות שומרים עבודתם. כל ההפלות האלו מרגיזות ומרחיחות את דמי. עובדה היא כי גם הלטון הטוב ביותר, הלטר של פועלים, אינו נוהג דעתו על תקון העוולות הללו, לתקון הקמות הנעשה דוק כלפי אותו צבור המבצע את התפקידים הקשים ביותר בארץ ואילו הכנויות הן הקטנות ביותר; לכן מבקש אני לבוא לקראתו של צבור זה ולקבוע שומה נפרדת לבני הזוג.

אך לא זו בלבד; הא אפשר להסוות בכלל את עבודתה של האשה העובדת בכפר עם האשה העובדת בעיר? זו עובדת מעלות החר ועד ליצות הערב המאוחרות - יותר מאוחר אפילו מן הגבר; כי עליה עוד לדאוג לארוחה, לידור הבית ולתקון הבגדיה. רואה אני את הפקידות בעיר, אפילו במוסדות חקלאיים; עובדות עד עקה לחי-וחצי; בגדיהן נקיים ומודרניים - אפילו צפרניהן עשויות; עבודתן היא נקיה, בחדר מחומם בחורף ומאוורר בקיץ, וכוס תה חמום מצויה על שולחנן. לזו אתה מעיזה לקרוא "אשה עובדת" ולאשה במושב לא?

יש אצלנו חילוף בעצם ההבחנה בין שכיר לעצמאי; המתייטב בפתיח הוא "עצמאי" ואילו מנהל הבנק הוא שכיר מכון שאין לו מקורות הכנסה. אלה יבוטיה לאין ספור אשר אין לאתם. מוכרחים לחדול מזה ולהכנס לערובי הקורה. יתכן מזה יקטין את ההכנסות, אך וואי לא במידה רבה באשר הכנויותיה של חקלאים אלה ממילא קטנות ביותר. וצריך להעריך אותם לא רק לפי ההכנסות הכספיות, אלא לפי חגיגת החלוציים, הקשים ביותר והעם זקוק להם ביותר.

אם מעודדים את הנער בעיר, הוא לא יצא לכפר, לא יצא לנגב.
 אם אין נוחניי הקלות לנערי בכפר, הן בורחיה העירה. איזו הצדקה
 להכיר בחוק זכותם של הוריה לנכות מחובת המס שלהם עבור תמיכה בילד
 עד גיל 20? בגיל כזה צריך כבר הבחור או הבחורה לפרנס את עצמו. בכפר
 הוא מתחיל בעבודה כבר בגיל 14 למטה, אך לעזור הוא מתחיל כבר בגיל אפילו
 יותר נמוך, נוסף על הלמודים. כך צריך לנהוג עם עובד הבא להחיות יממות.
 רואה אני בטעותהצהריים צבא של פסיכופקידות כשהם יוצאים לאחר
 היום יום עבודתם ביוכנות: כולם צעירים ויעים. ועוד נוחניי להם הנחות,
 כדי יימטיכו לשבח במטרדים בעריה...

גם אם תהיה פחותהכנסה מן המס, חייבני להכניס טנוייה אלה.
 על ידי כך תושג שימת הדגש במקור הנכון, בעל הערך. אין לתת את ההק וח
 לעיר, לאלה החיים באופן יחסי הרבה יותר קל, אלא לאותם חקלאים המבצעים
 הלכה למעשה מה שנדרש מן העם כולו אך אין נענים לו.

ז. טליבה: אני מסכים ברצון להארת החקלאות וענין האטה העובדת
 בחקלאות, אך הייתי רוצה ללא נטעה בהגדרה.

אם כוונתו של דיין לחקלאים בכפר, בנגב ובכל זור חדש
 שם התנאים מיוחדים במינם, הרי קבענו פטור ממס הכנסה ואנו קובעים על לו
 יטובים הוא חל; אפשר להתאים מטרת זו לדרוש לפי התנאים, ואותם היטובים
 אינם משלמים מס הכנסה כלל.

איני יודע אם יש עוד שם בעולח שעטה בשבילהחקלאים מה
 העטה העטהיהודי, ובצדק. על ידי כך שנוחניי לאנשים אלה אפשרויות שאינן
 ניתנות על ידי שום עי אחר, אנו יוצרים מעמד של חקלאים יש מאין. לכן
 גם אני בדעה שיש לעודד את החקלאות, אך אני בעד הפרדה נכונה יותר.
 אינני חושב שיש הבדל בין פרט לבין כרם ענבים מבויס המכניס
 לא פחות מ-600 לירות לדונה. כמו כן אין לתחום את התחום בין הפרדסנות
 ובין משקים חקלאיים אחרים שתנאיהם מבחינת הנוחיות וההכנסות איננטוניין
 בהרבה.

היו"ר י. גורני: עלינו לכיים את היטיבה.
 נמשיך את הדיון ביטיבה הבאה.

היטיבה ננ לה בטעה 11.15